
Seksagesima

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Seksagesima	4
SEKSAGESIMA	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Seksagesima

SEKSAGESIMA

Prædikedag SEKSAGESIMA

Prædikedato 16. februar 1941

Prædiketekst Lukas 8,4-15

Prædikested Vedersø Kirke

Prædiken ID P160241-01

Kilde (Med Ordets Sværd, 150-156)

Seksagesima.

Jeg kunde lave en dejligt ydmyg Prædiken over denne Text. Den skulde lyde noget i Retning af: Det er mig, det er min Hjertejord, den ved Vejen. Mit Hjerte kunde godt have til Skilt: pas paa! Rabatten er blød! dernede ved Grøftekanten, der flyver Frø af Mælkebøtter og Brændenælder og Skarntyder og slaar Rod, og Guds Ord falder der ogsaa, men ak, som en Sæd, der stadig pikkes op. Dernæst er der det, som faldt paa Klippen; det maa jeg tilstaa, det er atter mig. En Salme af Grundtvig, en aandsfyldt Prædiken, en ærværdig Altertavle, det er altsammen noget, der faar mig til at falde hen i Stemning; men naar det gælder en Indsats eller et Offer, saa er Stemningen væk. Saa kommer jeg til det, der faldt blandt Torne — aah, jeg kender mig selv i det igen, baade med Bekymringer og med Rigdom og Nydelser; jeg kan holde en gribende Prædiken om: Kaster al eders Sorg paa Gud, men min egen Sorg er en Pukkel paa min Ryg. Og jeg kan, som det sømmer sig en Nationens Skjald mane til Heroisme og Selvhengivelse, men vil jo gerne selv have Gaasesteg Mortensaften og Biltur tværs gennem Jylland og de Ting, der sødere er. Til Slut naar vi til den gode Jord, og der maa jeg saa til en Afveksling indrømme, at jeg ikke føler mig ramt; *Ordet* har jeg tit nok hørt, men jeg har aldrig beholdt det i et smukt og godt Hjerte og da slet ikke baaret Frugt i Udholdenhed.

Var det ikke en køn Prædiken efter Recepten: Ven, sæt dig længere ned?

Jo, det var en køn Prædiken. Og den var allenfals kønnere end en Gennemgang af Ens Medmennesker: de overfladiske, de blot og bart æstetiske, de syvsindede og hvad man nu ellers kan faa ud af Texten paa Basis af daglig Omgang med sin Svigermor.

Men der er ikke ret meget, jeg har Mistillid til, som dejlig Ydmyghed. Den er syndig, denne Bekendelse: “Jeg er en stor Synder,” hvis den bare er tillært og plapret. Den kan jeg en ikke ueffen Anekdote om. Stine ligger for Døden: “A har været en growe store Synder i mine Dage, Hr. Pastor.” “Ja, jeg har jo nok hørt noget om det, Stine.” Men da kommer Stine over Ende i Dynerne: “Hvem” — med en Trumf paa — “har sagt Dem det?” Ak ja, det er ikke Løgn altsammen. Og i Stedet for denne averterede Ydmyghed, der egentlig er et Forsøg paa at komme Vorherre i Ryggen, foretrækker jeg næsten Pastor Fibiger, da han slog sig for sit Mandfolk-Bryst og raabte fra Prædikestolen i Maribo Domkirke: Af Guds Naade er jeg i Dag bedre end jeg var i Fjor, da jeg stod paa dette Sted.

Siger De Selvretfærdighed? Jeg tvivler. Men forøvrigt er falsk Ydmyghed den ækleste Form for Selvretfærdighed. Ydmyghedssurrogat ligger endnu længere fra Ydmyghed end Kaffesurrogat fra Brasilien.

Jamen *er* vi da ikke alle store Syndere, alle idel Synd? Det er Løgn, at vi er det. Mennesket er et Produkt af Slim, hvis Endemaal er Nedgravning i Jorden, og hele Menneskeheden er et Morads af Fejghed og Begær. Det er den halve Sandhed. Den anden halve gaar ud paa, at af Andæggets Slim fremstaar den dunede Ælling, af Sumpens Dynd hæver sig Aakandens Stjernerenhed. Hvem tør smæde Guds Værk? hvem vil kalde alt urent, fordi noget er det? Jesus gjorde det ikke. Han, som kendte Menneskeslægten til Bunds, fandt hist og her i den et smukt og godt Hjerte, i Stand til at bære Frugt i Udholdenhed.

Har jeg saadan et Hjerte?

Det haaber jeg til Gud, jeg har.

Bærer jeg da Frugt i Udholdenhed?

Det har jeg aldrig mærket det mindste til.

Hvis En vilde spørge mig: Kan du nævne mig en eller anden kristelig Gerning, du har gjort? saa maatte jeg svare: Det ved jeg ikke, om jeg kan. Jeg har ikke holdt Bog over mine gode Gerninger, og min Hukommelse er temmelig daarlig.

Om jeg da ikke synes, jeg er haabløs?

Det har jeg syntes engang. Jeg var saa sort fortvivlet, at det ikke var mig nok at tale med Gud om det; jeg maatte ogsaa have Luft over for et Menneske.

Saa gik jeg til Ricard.

Jeg synes ikke, Pastor Ricard, at Kristendommen udretter det allermindste med mig.

Gud velsigne den gode Præst, der siden af blodtørstige Medkristne skulde døje meget Ondskab og Smædelse. Han svarede mig: "De ved jo ikke, hvor meget værre De vilde have været, hvis ikke den havde været."

Siden den Tid har jeg syntes, at man ogsaa kan gøre sig til for stor en Synde, det er ligefrem ikke taktfuldt imod Gud. Maaske har jeg dog af og til undladt at gøre et eller andet, fordi Jesus advarede mig, og af og til øvet en Gerning, som jeg kun gjorde, fordi Gud forlangte den af mig. Oplevet Tilfælde, hvor jeg ikke var “ulydig mod det himmelske Syn!”

Og træffer jeg sammen med Kristne, der ikke noksom kan udmale, hvor forfærdeligt det staar til med dem, har jeg Lyst til at sige: Saa, saa, lad os nu ikke skabe os; det er ingen Opbyggelse til at overherodisere Herodes.

Lad der være Vejrabat og Stengrund og Tidsel og Tjørn i Menneskehjerterne; der er dog ogsaa Jord, der kan bære en hel Del Fold. Det gaar sløjt med at slutte det fra sig selv. Men vi hører det jo af Jesu egen Mund, og af somme Medkristnes Færd har vi stundom set det.

Kæmpeskridt vi gør opad

mod den hellige Guds Stad,

synger Grundtvig. Den Tone har jeg svært ved at tage. Jeg synes helt omvendt, at jo ældre man bliver, des mere optages man af sit eget, afstumpes man over for andres, klamrer man sig til de jordiske Ting, man nu snart skal flytte fra. Men saa knytter jeg mig des inderligere til Troen, der jo er en fast Overbevisning om de Ting, der ikke ses, og til Haabet om, at Gudsordet gror sin Væxt inde i mig, endskønt det meste af, hvad jeg kan se og sanse, tyder paa det modsatte.

Men er det nu ikke en farlig Lære, denne, at der dog er noget godt i Mennesket? vil den ikke ende med at faa os til at bygge paa vort eget og berøve Gud Æren for “alt af Naade”?

Jeg ved ikke, hvad den vil ende med. Men ingen skal bilde mig ind, at den absolutte Selvforkastelse er Gud velbehagelig. Hvor fører den hen, den Forestilling, at jeg selv kan slet ingenting? Jeg kan en Masse. Jeg kan spadsere lige lukt ind i Helvede, hvis jeg vil. Men jeg kan ogsaa flytte mine Fødder over paa den Vej, Kristus har tegnet i modsat Retning. Jesus led Korsdøden for sine Disciple for at fylde dem med Aktivitet. Han havde saaet sin Sæd i disse jævne Fiskeres og Haandværkeres Hjertejord, og gødet af hans Blod groede den til en herlig Væxt.

Jesus gør mig stor Ære ved at regne mit Sind for saa meget værd, at han vil saa sit hellige Sædekorn i det. Det siger jeg ham Tak for. Og saa vil jeg ikke spekulere mig tosset over, hvor meget af mig derinde der er Stengrund og Tjørnekrat, og hvor meget der er givtig Jord. Ære være Buddha og Muhamed og Konfutse og Sokrates og hvad de hedder, alle de store Sædemænd. Men jeg lider nu af det Hovmod at tro, at det er den største, der har taget sig for at opdyrke mig. Slig Æresbevisning forpligter.

Hvorfor fik Kristendommen til at begynde med saa stor Magt blandt Slaver og Fattige? Fordi den bød dem Fordele: Ligestilling med andre, Udsigt til evigt Liv, svarer man. Nej og atter nej. Det er igen at sjofle Menneskenaturen. Det gjorde den, fordi den vovede at stille Krav til dem; den ærede dem ved at lægge dem Opgaver paa. De følte sig adlet ved pludselig at kaldes til Bærere af det ædle. Til Udskuddet i Menneskeheden var Kristendommen dumdristig nok til at sige: I skal være som Gud.

Hører I det, I Landenes Ungdom! her er en, der kalder paa jere Kræfter. Lad det være jer Stolthed at sætte Livet ind for de kristne Idealer! der er unge nok, der sætter Livet ind for meget ringere Ting. Kristus strør sit Ords Sæd i jere Hjerter, og I svarer ham: “Naar du viser os saadan en Tillid og Udvælgelse, saa er det ogsaa vor Ære for nær, om du skulde have taget fejl; nej, saa skal vi vise dig, at noget af det skal gro!”